

Ugy értesülünk, hogy a mezőtúri józanabb polgárság a miniszterelnökhöz és a kormányhoz fordul és megkéri, hogy tegyen valamit ezeknek az áldatlan állapotoknak megszüntetésére és nyújtson valami uton segédkezet a város felzaklatott békességének helyreállítására.

A leánynevelés kérdéséhez.

Dr. Herrmann Antal egyetemi tanár.

Érdekkel, sőt élvezettel olvastam Szabó Jánosnak nagyon okos, a dolog velejébe menő közleményeit a leánynevelésről. Minden részletben egyetértek vele. A középiskola reformját illető hivatalos kérdőívre irt terjedelmes memorandumomban lényegileg azonos álláspontra helyezkedtem. Nézetem szerint a hat osztályos polgári iskola volna az egyedüli, egységes és közös népiskola. Ez pedig minden növendékét kivétel nélkül az általános nemzeti műveltség és elméleti ismeretek mellett egyuttal gyakorlati produktív pályára képezné és képesítené az egyének tehetsége, hajlama, körülményei és a vidék természete szerint. Tehát valamely konkrét iparágra, vagy kereskedelemre olyan fokig, mit a tanuló inas ér el a felszabadulásig; vagy mező-illetőleg egyéb gazdaságra a gazdasági népiskolák szintjéig. Határozott művészi tehetségek az illető művészeti ágban képeztnének már a polgári iskolában. A leányok ezenkívül vagy esetleg ehelyett a háztartás minden ágában (gyermekápolás, főzés, varrás, kertészet, baromfitenyésztés stb.) alapos és az életben azonnal alkalmazható gyakori kiképzést nyerének.

Ezen gyakorlati ügyesség megszervezése azokra nézve is kötelező volna, akik tudományos, vagy ugynevezett értelmi hivatást fognak az általános polgári iskola elvégzése után választani. Ennek beláthatatlan szociológiai és nemzetgazdasági előnyei volnának. Jórészt megszűnnék a társadalmi osztályok közti kasztszerű elkülönődés, amely részben oka volt összeomlásunknak. Csökkene és enyhülne úgy a munkás — mint a szellemi proletárság. Hogy mennyire nem szegény, hanem igen hasznos, ha a törvényszéki bíró cipőt tud talpalni, kitünt most, élheteretlen értelmiségünk nyomorgása és elpusztulása idejében.

Az elébb is életrevaló magyar nő a háboru alatt kénytelen volt a férfiakat majdnem minden polgári foglalkozásukban, kenyérkereső pályákon, családfenntartó hivatásban helyettesíteni. Derekasan megfelelt ezen nemzetmentő feladatnak. De most, mikor a férfiak nagy része végre mégis csak visszatért a harctérről s a fogságból, a nők egy része mintha nem akarna visszatérni a családi körbe, háztartási hivatásához. Különösen a még mindig tulsok mindenféle hivatalokban még fölös számmal hemzsegnek a nők. Azt mondják, kenyeret kell nekik is keresniök, a család rájuk van szorulva. De az ilyen keresetben nem lehet nagy haszon. A tisztviselőknöknek költ-

ségesebb a ruházkodása, vendéglői étkezése, egész életmódja, s elszoknak a női munkától, a háztartástól. Otthon nincs aki főzzön, varrjon, rendben tartsa a házat, nevelje a gyermekeket, gondozza a családi tüzhelyet. A férfiak mérgező mosodákra, varrónőkre, vendéglőkre stb. szorúlnak. Züllik a családi élet. És ezzel a nemzet ujjászületésének alaptényezője.

És mig a hivatalok zsufolva vannak nőekkel: ezerszámra munkátlanul lézengenek az intelligens férfiak, különösen a megszállott területe ről menekültek, többnyire a koldus állam terhére.

Ezek a jelenségek is azt igazolják, hogy nem tudós nőket, hivatalnoknőket kell nevelni, hanem termelőket és gazdasszonyokat — anyákat.

Igen, anyákat! Mert attól függ a következő generáció életrevalósága, ettől meg a nemzet sorsa. Nagyon helyes belátással az intézők most mindent elkövetnek a fiuk célszerű testi nevelése érdekében. Az irredentizmusnak jelenleg ez a leginkább okszerű politikája. De meg kell fontolni, hogy nemzetünknek a létért való élethalál-harcában, talán éppen a közel jövőben születendő nemzedéknek lesz döntő szerepe.

Hogy ezek annál erősebbek, edzettebbek, szívósabbak legyenek arról jóelőre, még a születésük előtt kell gondoskodni előrelátó eugenikával*). Csak sást nemzenek a sasok. És csak egészséges, erős anyák szülhetnek egészséges, erős fiukat, akik majdan visszahódítják Nagymagyarországot.

Nagy gondot kell tehát fordítani a nőknek eddig elhanyagolt célszerű testi nevelésére is. Ennek egyik hatatos eszköze lehet az okszerű leánycserkészés, a női nem természetéhez és hivatásához idomulva. Ennek igen üdvös hatása lehetne, nem csak biológiai, de szociológiai és gazdasági tekintetben is.

A budapesti Erzsébet-nőiskola polgári iskolai tanárnőképző főiskolájának most végzett növendékei bakoyni és balatoni tanulmányutjukon Veszprémben az én indítványomra elhatározták a főiskolai női cserkészcsapat alakítását és a mozgalomnak az ország leányiskoláira való kiterjesztését. Ezt figyelmébe ajánlom a mezőtúri leányiskolának is! Mert az Alföldön is lehet cserkészkedni, amint lehet és kell turistáskodni is. Ezt fejtegettem a turista egyesületek országos szövetségének tanácsában. És ezt e becses lap hasábjain is szóvá tenni szándékozom, az előzékeny szerkesztőség engedelmével. (A leányturistaságról megemlékeztem a Turistaközlönyben 1913. 39. 1.)

*) Eugenika Galton angol anthropológus szerint az a tudomány, mely a faj világrahozott tulajdonságait javító befolyásokkal foglalkozik. Röviden a faj nemesítése, tökéletesítése orvosiológiai alapon. Szerk.

A/szépvízi Balás Béla szerkesztésében megjelenő „Székely Könyvtár“ 1. száma kapható: Török könyvkereskedésében. Ára 16 K 50 f.

Tegyen kísérletet Berson gummi-sarokkal.

A leánynevelés kérdéséhez című cikkünket, melyet lapunk illustis főmunkatársa, dr. Herrmann Antal egyetemi tanár, kit a múlt szombaton születésének hetvenedik évfordulója alkalmával az egész tudományos világ meleg szeretettel ünnepelt — lapunk számára irt, olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Felhívás. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj egyesületének helyi tagjai felhivatnak, hogy most aug. 7-én d. u. 2 órakor az lpartestület helyiségében okvetlen jelenjenek meg, amikor az új alapszabály ismertetése lesz megtartva; mely után fog megtörténni a tagsági fizetés.